

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 41. De diuortio,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

do tamen mulier qua ducitur diues est, videtur tacite actum de dote constituenda: si non totius patrimonij eiusdem mulieris, saltem partis illius iuxta viri dignitatem. Authores hac doctrinam tenentes plures refert idem ibidem numero 9. & in præcedenti lib. 1. disputat. 60. numero 2.

Postrema conclusio. Si dos soluta perierit casu fortuito, non cessare in marito obligationem alendi vxorem, cuius casibus fortuitis, humanum est, cum participem esse. Sin dos perierit culpa vxoris: vt cum publicata est ob aliquod ipsius delictum, non tenetur maritus eam alere: quia perinde est ac si dos ipsa soluta non esset. Quamquam si ea, ne quidem a parentibus possit necessaria alimenta habere, amor coniugalis & nexus matrimonij tam arctus, exiget vt a viro alatur, ne fame pereat.

QVIINTVM DVBIUM, An vxor teneatur sequi virum mutantem habitationem; vel contra vir sequi vxorem? Hic late tractat Sanchez lib. 1. De matrim. disput. 40. & 41. Explicatur autem his propositionibus.

Prima est. Virum teneri seruare fidem vxori, quæ contracta cum eo addita conditione, quod teneatur in certo oppido morari, nec alio habitationem suam transferre. Ratio est, quia ex cap. Verum De condition. appositis quæ potest in traditione rei suæ pactum imponere. Ergo & in traditione sui per matrimonium. Cui rationi, alias Sanchez addit in eadem disput. 40. num. 2. Subiungens num. 3. exceptionem: nisi superueniat noua iusta que causa, ob quam necessarium sit virum alio proficisci; vt capitales inimicitias, vel loci insalubritas, Principis imperium compellens virum migrare alio, aut necessitas tuendi rem familiarem; cui viri & vxoris communione operari subueniri, exigit coniugalis societas. Namq; pactum, etiam si iuramento confirmatum, intelligitur excluso casu in quo ipsum rationi aduersaretur: cuiusmodi censetur casus in exemplum allati.

HIC QVÆRI potest. An si vir vxori faciat liberam potestatem non sequendi, ipsa nihilominus velit sequi, teneatur illam secum transferre? Ad quam questionem idem Sanchez lib. 9. disputat. 4. respondet distinctione: nempe non teneri si nullibi sit notabilem moram facturum, ad diuersa negotia, diuersis in locis peragenda, proficiscens: quia mulier tale quid irrationabiliter vellet, cum nequeat fieri sine notabili impedimento itineris faciendi, & magnis expensis, ac dedecore; cum de decet feminam taliter peregrinari nulla iusta de causa. Teneri autem, si alicubi sit diu habitaturus, suppetantq; illi expensæ ad transferendam requiritæ: quia tunc vxor rationabiliter vult suum virum comitari. Sicque in cap. Quod super, De voto in fine, habetur virum euntem in subsidium terræ sanctæ, teneri ducere vxorem nolentem remanere.

Secunda propositio. Quando nullum pactum est in contrarium, vxor tenetur sequi virum alio transferentem suum domicilium. Hac habetur ex cap. Vnaquæque 13. quæst. 2. Et confirmatur; quia cum debeant coniuges cohabitare ad exhibendum sibi mutuam obsequium, mulier sane virum (qui est caput ipsius, & cui subdita est sicut Domino, ad Ephes. cap. 5.) sequi debet ad cohabitandum: idque sub mortali, vt ex Nauarro & quibusdam aliis habet Sanchez in prius citata quæst. 41. num. 1. Addens consequenter aliis citatis, id adeo verum esse, vt nulla alia consuetudo, tanquam iuri diuino aduersa, excusare possit. Patitur tamen excusationem in casu in quo vxor nequiret absque graui detrimento animæ vel corporis virum suum sequi: vt si vellet eam tali ratione ad peccatum pertrahere, vel eam exponere magno vitæ periculo. Nam præceptum naturale euitandi peccatum, aut tuendi vitam virgentius est, quam præceptum diuinum positium, coherendi viro.

Cæterum de difficultate satis graui, An vxor teneatur sequi virum cum in exilium missus, compellitur domicilium mutare: Sanchez in vtramque partem ibidem num. 11. authores citans, a firmiter iudicat probabiliore: quia vxor debet viri infortunium ferre, ob id tam per matrimonium inseparabilem vitæ societatem, sequi ipsum quando ex necessaria & inuitabili causa migrat alio. Nec ob-

stat quod ipsa sit innocens: quia non subit tale infortunium tanquam pœnam, qua puniatur exilio, sed tanquam onus ad quod ferendum tenetur lege matrimonij.

Tertia propositio est, pro qua in præceden. num. 6. plures authores idem citat. Si vir tempore contracti matrimonij vagari non solebat: aut si solebat, mulier ignorabat: hanc non teneri illum sequi. Sin autem solebat vagari, nec id latebat mulierem, hanc teneri sequi. Prior pars probatur, quia grauissimum onus est nihil tale expectantem, cogere ad vagandum, quod feminæ dedecet maxime. Quamquam si absque magna difficultate & periculo animæ vel corporis possit se viro exhibere sociam, non erit locus excusationi ab obligatione, quam habet marito cohabitandi, ex lege matrimonij. Posterior vero pars probatur: quia mulier sciens viri mores dum contraxit, censetur eos approbasse, & se obligasse ad onus accommodandi se illi: atque adeo ad vagandum cum eo: nisi turpi aliqua de causa vagaretur: tunc enim peccaret vagando, in eoq; vxor non teneretur, imo nec deberet peccanti consentire, ipsum sequendo.

Porto differentia est inter virum & vxorem, quoad obligationem cohabitandi. Nam cum vir sit caput, eiusdemque sit gubernare: potest ad libitum eligere domicilium, & vxor tenetur eum comitari, dummodo non eligat ex causa turpi & inhonestæ: in quo ei tanquam peccanti assentiendum non esset. Vxor vero cum subdita sit, nequit habitationem eligere, & virum ad sequendum se cogere. Quamquam si contingat necessitate coactam, vt damnatam exilio, domicilium mutare, ius matrimonij compellens virum cohabitare vxori, consequenter compeller, vt eam tunc comitetur; quia id requiretur ad mutua obsequia coniugalia, ad quæ vterque coniux pariter obligatur.

CAPVT XLII.

De diuortio.

SVMMARIVM.

- 313 Quid sit diuortium, & quomodo fieri possit.
- 314 Ob fornicationem spiritalem, seu heresim vel apostasiam, potest fieri diuortium perpetuum.
- 315 Diuortium fieri potest ad tempus iusta de causa: quales sunt inductio ad peccandum, & seuitia vnus coniugis quamdiu durat.
- 316 Notanda de seuitia prout est causa iusta diuortii.
- 317 Malum quoadmetur debet esse graue, & seuitiam constituat: & quatenus possit maritus vxorem verberare.
- 318 Aliæ causæ iustæ diuortii, quæ in vniuersum reducuntur ad notabilem perniciem animæ vel corporis.

DE diuortio late tracto libro 10. Sanchez. Sed in re ad forum externum præcipue spectante breuiores erimus.

Est autem diuortium separatio mariti & vxoris legitima, id est, non sine lege & ratione facta. In eoque, sicut & in obligatione & fide matrimonij, pares sunt vir & femina: pro quo canones & authores magno numero Sanchez refert disput. 3. num. 6. Vt enim de viro non dubitatur, quin possit ab vxore adultera diuertere iuxta verba Domini Matth. 5. Qui dimiserit vxorem suam excepta fornicationis causa, &c. ita nec de vxore dubitandum esse, quin diuertere possit à viro adultero: pater ex eo quod in priori ad Corinth. cap. 7. ver. 11. tali de causa discedentem à viro, Apostolus non cogat ad eum redire: sed illi det optionem, aut redeundi aut continendi.

Potest tripliciter fieri potest diuortium. Primo, quoad vinculum matrimonij, per alterutrius coniugis professionem in aliqua religione approbata, cum matrimonium nondum fuerit consummatum. Vide dicta præcedenti num. 36. Secundo, quoad thorum, seu carnalem copulam tantum: ad quæ spectant dicta in superiore capite 39. quoad causas ob quas non tenetur aut non debet coniux alteri debitum reddere. Tertio, quoad thorum & habitationem

simul: qua ratione spectat ad hunc locum: & fieri potest tum in perpetuum, tum ad certum tempus, prout definit Concil. Trident. sess. 24. can. 8. his verbis: Si quis dixerit Ecclesiam errare cum ob multas causas, separationem inter coniuges quoad habitationem ad certum incertumve tempus fieri posse decessit, anathema sit.

Atque in perpetuum fieri potest ob fornicationem siue carnalem, siue spiritalem. De carnali enim constat ex verbis Domini supra citatis, & illis aliis Matth. 19. Qui cumq; dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationem, &c. Atque ex multis canonibus, 32. quæst. 7. & ex cap. Significasti, & cap. Exlites De diuortii. Item ex eo quod fornicatio pugnet cum fine matrimonij, qui est bonum fidei, cuius meminimus in præcedenti cap. 9. Et quod matrimonium foret onus intolerabile, si coniugi fornicanti cohabitare necessarium esse; vt satis ostendunt inquietudines & angores eorum qui laborant zelotypia.

314. DE FORNICATIONE vero spirituali, hoc est de hæresi & multo magis de Apostasia à fide, patet ex cap. Idololatria, & ex cap. Non solum 28. quæst. 1. itemque ex cap. 2. & ex cap. Quanto de Diuortii, ac etiam ex finali De hæreticis, ubi in vniuersum liberantur à debito fidelitatis dominij & totius obsequij quicumque lapsis manifeste in hæresim, aliquo pacto tenentur adstricti. Denique ex eo quod Apostolus ad Tit. 3. præcipit generatim (neque parentem neque coniugem excipiendo: & merito, cum ex talium consuetudine & familiaritate maximum imminet periculum peruersionis) hominem hæreticum post vnam & secundam correptionem esse deuitandum: propter periculum scilicet peruersionis: si quidem sermo illius iuxta eundem Apostolum in posteriori ad Timoth. 2. vt cancer serpit. Id quod locum etiam alias habet, quoties vnus coniux, siue vir, siue femina, alteri siue cogendo, siue alliciendo, ad peccatum pertrahit, neque alter potest cum illo habitare sine periculo probabili offendendi Deum: tunc enim innocenti licet quamdiu securus non est, ab eodem diuertere, non expectata Iudicis sententia: quia sicut per hæresim, sic & per alia peccata moralia incurritur animæ mors, iure naturali & diuino formidanda magis, quam mors corporis. Ad eo vt Dominus Matth. 18. admonuerit, Si oculus tuus scandalizat te, erue eam & proiice abs te: significans ex D. Hieron. in eum locum: quod siij qui nobis coniuncti sunt & chari ad instar oculorum, vt parentes, filij & vxor nobis sint causæ ruinæ, ab eis sit recedendum. De his latus tractat Sanchez *disput. 17.*

Ex quo ibidem in num. 5. adde differentiam esse inter hæresim & alia crimina, quod in illa non sit expectandum vt hæreticus coniux Catholicum pervertere nitatur, sed illo existente in sua pertinacia, huic liceat ab ipso recedere. In his vero expectandum sit, vt coniux deditus talibus, ad ea inducere molietur. Cuius differentie ratio reddi potest: quod pertinax in hæresi p̄pensus sit ad pertrahendos suos in eam, vt conducentem ad eorum salutem: non item infectus. Aliis criminibus, à quibus potius, vt anime disciplinaq; domesticæ perniciosus, suos auertere conabitur.

315. Jam quod ad certum tempus fieri possit diuortium, colligitur ex cap. Ex transmissa, & ex cap. Literas in fine De restit. sponsal. Ratioque in promptu est: quia constat ex dictis, diuortium fieri posse: Ergo vel ad tempus, & sic habetur intentum: vel in perpetuum. Quo concessio, maiore ratione concedendum est, posse fieri ad aliquod tempus iusta interueniente causa; qualis est antememorata inductio ad peccandum pro tempore quæ ea durat. Item que scuitia vnus coniugis donec cautionem Iudicis arbitrio sufficientem dederit, de non offendendo altero. Id quod concedi ab omnibus Sanchez testatur *disput. 18. num. 2.* tanquam decisum in antememoratis capitulis.

316. DE EO autem notanda sunt, quæ idem citatis auctoribus subiungit. Primum est, propria auctoritate posse vnum coniugem discedere ab altero ob scuitiam, si nō det ei securitatis cautionem, prudentis iudicio sufficientem: siue pignoratitiam & fidei iuramentum, siue iuramentum. De qua re pluribus idem in eadem *disput. 18. quæst. 2.* In cuius fine

admonet talem cautionem datam non ob stare, quin liceat viro uxorem moderate punire sicut antea licebat: quia in tali punitione nulla est atrocitas: nec contentaneum est maritum sinere uxorem delinquere omnino impune.

Secundum est, tali cautione deficiente, coniugem sibi merito ab alterius scuitia timentem sic posse diuertere, vt non teneatur illi coniugale debitum reddere: quia ob culpam suæ scuitiæ priuatur consortio maritali. Idque locum habere etiam timentis sibi ab alterius scuitia, eadem dederit causam scuitiæ: intelligitur ex eo, quod in cap. De Benedicto 32. quæst. prima, iubeatur adultera restitui marito, præstita cautione non offendendi eam.

317. Tertium est, vt scuitia quæ sit iusta diuortij causa interuenire censetur, requiri vt malum quod timetur sit graue: quale scilicet exigitur ad metum viri constantis. Diuortium enim, res est grauissima, ideoque fieri non debet ob qualemcumque metum; ne ipsum passim sit in vsu: cum rati sint coniuges inter quos non oriatur aliqua discordia, ex quibus aliqua leuia mala sibi merito timeant. In grauium autem malorum numero, in præced. quæst. 1. idem auctor ponit: primo, molestam cohabitationem ob discordias, iungiaque grauias & frequentias inter coniuges. Secundo, minas viri soliti eas exequi. Tertio, crudeliorem verberationem, seu excedentem limites correctionis vxoris, marito concessæ, nisi ea contigerit casu, seu viri insolito perturbationis motu: neque probabilis, sed vanus cætenque iusto fundamento timor subit talis punitionis vsurpandæ in posterum: aut si subisset, daretur sufficiens cautio, iuxta cap. Transmissa, & cap. Literas, De diuortii.

Aduerte vero, quod idem ibid. habet num. 16. Verberare uxorem, marito permissum esse tantum raro, vt gentique de causa, ac id moderate, non autem acriter; ne quidem si delicti qualitas acrimonia punitionem mereatur: quia talis punicio tanquam iudicialis, relinquenda est Iudici; ad quem spectat non aurem ad maritum, cui respectu vxoris & filiorum reliquæque familiæ, incumbit tantum punire ad priuatam correptionem & emendationem delinquentis; non autem ad vindictam delicti: quæ potestatis est publicæ.

Postremum est: quando Iudex Ecclesiasticus absolutam diuortij sententiam dedit, eo quod desperaretur de scuitis correctione, nec dari potuerit cautio sufficientis, per quam alter tuto cum eo commoraretur, integrum esse huic illo inuito religionem ingredi, quia diuortium est perpetuum. Vide eundem in sequenti numero quadragesimo nono.

318. ALIAS CAUSAS particulares refert Gregor. à Valent. tomo 4. in D. Thomam, *disput. 10. quæst. 4. punct. 2. col. 2.* post Couarr. in Epitome 4. Decretal. parte 2. cap. 7. §. 5. & Nauarr. in Enchirid. cap. 22. num. 22. In vniuersum autem vt post Palud. in 4. *distinct. 39. quæst. vnica. art. 3.* notat Syluest. in verbo diuortium, quæst. 6. dici potest, quod omnia illa crimina quæ exigunt in perniciem corporalem vel spiritalem coniugis notabilem, censentur causa sufficientes diuortij quamdiu non corriguntur. Atque prioris generis sunt ex Soro, in 4. *distinct. 39. sub finem*, quæ exprimuntur in lege Consensu Cod. De repudiis Si vxor sit venefica, à cuius veneficio sibi non immerito vir timeat: aut si liberorum interfectrix: aut substantiam mariti deprædetur, nec remedium aliud quam diuortij adferri possit: & antememorata scuitia mariti, ac mors intentata coniugi. De quibus Sanchez in eadem *disput. 18. num. 22.* Ex quo in præced. nu. 21. Adde crimen viri incorrigibilis, per quod vxor exponitur periculo mortis, vt si viro latrociniis dedito & incorrigibili existente, vxor aduertat se periclitari, ne tandem cum eo mulctetur morte, tanquam furtis consentiens, & eorum receptatrix: non enim cum tanto corporis periculo tenetur cum eo habitare.

Posterioris vero generis sunt, Si coniux coniugem ad latrocinia, adulteria, aut alios corruptos mores trahere moliretur, ob quæ coniux innocens ruinam timentis, siue ratione coactionis alienæ, siue ratione fragilitatis propriæ, vt habet ibidem Syluest. non tantum potest, sed etiam debet

REGINA
DE
PRAE
TORI
E. V

se à nocente separare, ex cap. Quasiuir, De diuortijs, iuxta illud Matth. 5. Si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum, & præice abs te, &c. Si quis vero, addit Syluester, propter alterius coniugis crimina, perniciem corporis vel animæ non timeat sibi probabiliter; non debet illum deferere, nisi crimen sit fornicatio carnalis, ob quod etiam semel commissum, licita est dimissio, iuxta verbum Domini Matth. 5. sub initium huius capituli relatum. Qui dimiserit uxorem suam excepta fornicationis causa] vel nisi sit fornicatio spiritualis, in qua nocens perseueret incorrigibilis, iuxta dicta in præced. num. 314. de illius in hac re differentia à cæteris criminibus.

CAPVT XLII.

De notandis in particulari circa diuortium ob fornicationem carnalem.

SUMMARIUM.

- 319 Nomen fornicationis accipi potest tum proprie, tum communiter: & quomodo in hac re accipi debeat.
- 320 Et quæ ab eo excludi debeant.
- 321 Casus in quibus fornicatio non est causa sufficiens diuortij: & peculiariter notanda de eo casu in quo vterque coniugis reus est illius criminis.
- 322 De casibus condonationis, & occasionis adulterij data ab altero coniuge.
- 323 De casu admixti adulterij per vim, aut aliter absque peccato, aut in quo adulterium ipsum est incertum.
- 324 Modus obseruandus in diuortio.
- 325 Persona adultera, etiam lata in eam iudicis sententia, non potest à se dimittere personam innocentem si velis ei cohabitare.
- 326 Aliquot conclusiones quibus respondetur ad questionem, An adulter post sententiam diuortij datam à iudice, possit statum mutare ingrediendo religionem, aut suscipiendo sacros Ordines.
- 327 De eo quod innocenti licitum sit ad religionem aut sacros Ordines transire inuito adultero.
- 328 Non tenetur vir uxorem adulteram ad pristinam amicitiam admittere, etiam si id liceat.
- 329 Duo casus excepti, qui non habent locum in vxore respectu viri: & interdum, nec in viro respectu vxoris.
- 330 Si coniugis innocens post factum diuortium adulteretur, non tenetur ante compulsionem iudicis, adultero reconciliari.
- 331 De reconciliatione adulteri que fit facta, & primo de ea que fit per innocentis carnalem cum eo copulam.
- 332 De ea que fit retinendo propria sponte adulterum, & de ea que fit exhibendo se illi familiarem.

PRIMUM NOTANDUM EST: Nomen fornicationis carnalis vsurpari tum proprie, pro carnali copula soluta: cum soluta: tum communiter, in illa scilicet generali significatione, quæ in cap. Meretricis 32. quæst. 4. proponitur his verbis Si furti nomine bene intelligitur omnis illicita vsurpatio rei alienæ: non enim rapinam permittit qui furtum prohibuit: sed vtrique à parte totum intelligere voluit, quidquid illicite rerum proximi auferatur: profecto nomine mæchæ: omnis illicitus concubitus atque illorum membrorum non legitimus vsus, prohibitus debet intelligi. Hæc ibi.

Difficultatem esse vero, qua accipione in hac re sumi debeat. Ad cuius explicationem Sanchez multa adfert lib. 10. disp. 4. Sufficiet autem quod ille num. tertio circa medium approbat, debere quidem sumi in generali significatione, sed cum limitatione ad fornicationem, in qua ratio perfecta diuortij, tanquam in radice clauditur: qualis est, vt Sorus in 4. distict. 36. quæst. vnica artic. 4. immediate ante 2. conclusionem bene notat, omnis concubitus quo coniugis illicite coeundo diuidit carnem suam in alium, vel in aliam. Cum enim matrimonium eo tendat, vt coniuges efficiantur vna caro, iuxta illud Genes. 2. Et erunt duo in carne vna: matrimonij fidem coniugis perfecte consummate que violat, qui carnem suam in alium, vel aliam diui-

dit: indeque oritur ius alterius coniugis diuertendi ab eo, quia fidem taliter frangenti, non tenetur fidem seruare, cohabitando ei, & coniugale debitum reddendo. Sicut enim coniugalis concubitus cum seminatione in vase debito requiritur ad vnionem qua coniuges sunt vna caro, vt habitum est antea num. 39. ita & ad diuisionem qua coniugis censendus est carnem suam diuisisse, requiritur similis coitus cum alio vel alia: hoc vno addito, quod nihil referat ad rationem fornicationis diuortio dantis causam iustam: siatne seminatio in vase ordinario committendo proprie dictam fornicationem: an in extraordinario, committendo nefandum scelus Sodomitæ: per quod cum caro coniugis vere diuidatur cum carne tertij, ipsum est iuxta antedicta sufficiens causa diuortij. Sicut sentientes plurimos authores Sanchez refert in citata disput. 4. num. 13. idem in sequenti num. 14. asserens de bestialitate ob parem rationem, quod scilicet caro coniugis diuidatur cum carne bestie.

Negans autem in præced. num. 8. causam sufficientem esse diuortij perpetui, si vir uxorem inuitam Sodomitice cognoscat carnaliter: sed tantum diuortij ad tempus, dum à tanto scelere renuit abstinere. Et in num. 9. & 10. nec etiam peccatum mollitiei talem causam esse, quia neque per hoc, neque per illud flagitium coniugis diuidit carnem suam cum carne tertij personæ, ea ratione qua prædictum est. Et num. 12. ob eandem rationem solos tactus quantumvis libidinosos, & cum animo perueniendi ad copulam carnalem habitos, ea non secuta, non præbere diuortio causam iustam. Non obstat vero, quod Sodomitæ cum coniuge pollutio sint contra naturam, & peccata gratiora adulterio: quia licet id ita sit, non repugnant tamen matrimonio ea ratione quæ requiritur ad iustam causam diuortij: quia non diuidunt carnem coniugis, cum carne tertij.

SECUNDUM NOTANDUM, Septem casus esse à D. Thoma notatos ad cap. 7. prioris ad Corinth. lect. 2. in quibus non potest coniugis dimitti propter fornicationem, nec debitum coniugale ei negari. Eos Summularij, referunt in verbo Diuortium. Persequitur vero eiusdem Sanchez in lib. 10. disp. 5. Primus est, quando coniugibus in infidelitate existentibus, maritus vxori libellum repudij dedit, ea que alteri nupsit, tunc enim, si ambo sacro fonte abluantur, tenetur vir eam in matrimonium resumere, ex cap. Gaudemus, in fine, de diuortijs.

Secundus casus est, quando vterque coniugis est eiusdem criminis reus, vt quando vterque adulterium perpetravit, ex cap. Significasti De diuortijs, & cap. finali De adulterijs. De quo casu latius tractans Sanchez in sequenti disput. 6. docet primo, ad eum requiri vt de crimine vtriusque liquido pateat. Nec enim sufficere si de vno constet, & de altero dubitetur. Itemque, vt vtrumque crimen sit secundum antea dicta, sufficiens ad diuortium: cuius respectu alioqui non erunt paria: non esse autem necessarium vt vtrumque crimen sit eiusdem speciei quia id non obstat vtriusque æqualitati in ordine ad diuortium ipsum, quod ob vtrumque illud conceditur.

Docet 2. concl. 2. & 3. Nihil referre ad eundem casum, quod vnus coniugis prius, & alter posterior commiserit adulterium: aut quod vnus plura adulteria, & alter vnus tantum commiserit. Ratio est: quia in iuribus, quibus fulcitur propositus casus, ratio habetur tantum fractionis fidei; non vero prioritatis aut pluralitatis criminis, quo fracta est: quod quidem crimen in vno coniuge tale esse, puta quo diuisa est caro, non definit ex eo, quod alter simile antea aut pluries commiserit.

Docet tertio concl. 4. Eundem casum habere locum in foro penitentiali, etiam si adulterium vnus occultum sit ac soli Deo cognitum, & adulterium alterius sit publicum: quia in illo foro non desideratur probatio: sed sufficit sola rei veritas cognita: ita vt coniugis cuius adulterium est occultum, nequeat in conscientia diuertere ab altero, cuius adulterium est publicum, perinde ac creditor non potest ad solutionem compellere eum cui nouit tantumdem se debere quidem, sed ita occulte, vt id contra ipsum in iudicio probari non possit.

Docet